

ANBEFALT

Utgivelser og arrangementer vi liker.

ALBUM

Bugge Wesseltoft: *be am* (Jazzland, 2022)

Går det egentlig an å ikke like Bugge Wesseltoft? Jeg synes nesten alt han tar i, og det er voldsomt mye, blir til en eller annen form for musikalsk gull. På sitt nye soloalbum, stort sett alene med et flygel eller Rhodes-piano, er han hverken i et særlig vondt, vanskelig eller komplisert hjørne, snarere som en mild og lettbeint og følgesvenn med melodiose, improviserte, oppmuntrende småstykker (oppført med små forbokstaver). En slags beskjeden, vårlig motstykke til hans bestselgende juleklassiker *It's Snowing on My Piano* fra 1997. Lukk øynene! ■

Ando Woltmann

ALBUM

Carmen Villain: *Only Love from Now on* (Smalltown Supersound, 2022)

Hun lydmaler seg virkelig inn i det ambiente hjørnet av musikken med sitt nye album, *Carmen Villain*. Musikk som nok hadde gjort den avdøde ambient- og verdensmusikk-mesteren Jon Hassell stolt. Dette er musikk i det vrangle landskapet mellom enkel skjønnhet og dyp urolighet, full av repeterende, dub-aktige rytmer og nifs-vakre lag på lag av lydtepper. Johanna Scheie Orellanas mystiske fløytespill gir dessuten musikken en kobling til naturen, som kvitrende fugler i et digitalt bur. *New age* for en ny tid. ■

Ando Woltmann

UTSTILLING

Tore Honoré Bø: *Thinking inside the box*, Østfold kunstsenter i Fredrikstad. Står til 22. mars

«Vennligst berør kunsten», står det på en plakert ved inngangen. Sånn bør flere utstillinger være! En av Norges mest særegne kunstnere, Tore Honoré Bø, feirer 20 år med akustiske laptop. Altså treesker i laptop-størrelse som er omgjort til instrumenter, ved hjelp av fjærer, eggdelere og annet klimprende metall. Et knippe laptop er utstilt på ØKS, og det anbefales å ta med storfamilien til galleriet. Så kan alle stille seg ved hver sin laptop, gjøre som kunstneren ber om, og vips: Man har et band. ■

Marius Lien

Benedicte Maurseth

HÁRR

Hubro/Musikkoperatørene, 2022

Musikk er identitet, og folkemusikk er blant de musikalske uttrykkene som sterkest blir forbundet med sted og historie. Hardingfelespilleren og sangeren Benedicte Maurseth benytter dette til å gjøre nybrottsarbeid i musikken. Som folkemusiker står Maurseth i en tradisjon, men hun bruker også håndverket til å bygge videre på denne musikken og tenke nytt om den.

Maurseth går gjerne på tvers av antatte sjangergrenser, både som soloartist og i samarbeidsprosjekter. Hun kan dermed godt plasseres i samme løst definerede generasjon som felespillerne Anne Hytta, Britt Pernille Frøholm og Erlend Apneseth, som i likhet med Maurseth selv virker i skjæringspunktene mellom folkemusikk, samtidsmusikk og moderne elektroniske populærmusikkformer.

I likhet med de nevnte arbeider Maurseth tverrfaglig med litteratur og scenekunst, blant annet sammen med Svein Tindberg og Anne Marit Jacobsen i oppsetninger av Jon Fosses stykker på Nationalteatret og Det Norske Teatret. Koblingen til teater og litteratur gir henne verktøy for dramatisering og iscenesettelse, og til å skape en større fortelling i og om musikken.

Landskapsfeleri

Hárr er Maurseths første plate for selskapet Hubro. Musikken begynte som bestillingsverk til Hardanger Musikkfest i 2019, og Maurseth knytter musikken til landskapet på hjemstedet Maurset i Eidfjord. Dette krydrer hun med inspirasjon fra økosofi og esoteriske tanker om samspillet mellom menneske, dyr og natur. Resultatet er en slags musikalsk visjon av Hardanger, hvor musikken inngår i et kontinuum av historie, geografi og selvbiografi.

Maurseth og medmusikerne Mats Eilertsen (kontrabass) og Håkon Mørch Stene (slagverk) benytter et bredt spekter av uttrykk. Eilertsen veksler mellom bue og fingerspill, og utnytter et stort toneomfang som både berører hardingfelens register og legger tunge klangbunner. Stene skaper flere ulike stemninger med sitt melodiske slagverk. I åpningssporet «Augnast» spiller han en *Twin Peaks*-aktig intro med myke klanger og mye luft mellom tonene, og i «Heilo» skaper han assosiasjoner til rockeband som Tortoise og komponister som Steve Reich og Philip Glass.

«Heilo» og «Hreinn» er eksempler på hvordan Maurseth skaper en musikalsk helhet av ulike og gjerne motstridende deler. Opptak av fugler

ANMELDELSE

Alltid og aldri den samme

I Benedicte Maurseths musikalske visjon er Hardanger både tid og sted, både liv og verk.

og dyr kommer og går i lydbildet, og bidrar til et komplekst samspill mellom elektroniske og håndspilte elementer. Maurseths felespill er rikt på referanser til tradisjonsmusikken, mens Eilertsens bass yter motstand og fremhever tvetydighet ved å trekke musikken mot det skurrende og atonale. Tittelsangen «Hárr» er på sin side et godt eksempel på hvordan musikerne sammen lager et rytmisk og hektende driv.

I mellomspillene «Kollasj 1» og «Kollasj 2», laget av produsent Stein Urheim, suppleres lyden av vann, dyr og insekter

med opptak av stemmer. Vi hører Maurseths forfedre snakke om nærheten til naturen, men effekten er nærmest dekonstruktiv, ikke minst gjennom hvordan Urheim manipulerer og flytter rundt på stemmeopptakene. Resultatet minner om Apneseths plate *Salika, Molika* (2019): Lytteren hører et mangfold av stemmer som klinger med i uttrykket, samtidig som bestanddelene i musikken alltid trekker i flere retninger.

Personlig

Samplede dyreløyer og rennende vann gir naturen en sen-

tral plass i prosjektet. Det naturlige er imidlertid ikke uproblematisk: Vektleggingen av «natur» kan sees som en form for eksotisering, en postkortversjon av Hardanger tilpasset et internasjonalt marked som dyrker stereotype ideer om det nordiske. Her er Maurseths refleksjon over hvordan hennes egen historie er tett sammenvevd med regionens historie, avgjørende for at prosjektet fungerer så godt som det gjør.

Hárr kan gjerne høres som en slags musikalsk kartografi over Hardanger, som ikke nødvendigvis går langs de vante

Tidsbilde: Eidfjord i Hardanger, slik det så ut i 1968, og slik det innimellom høres ut i folkemusiker Benedicte Maurseths univers. FOTO: NORMANNS KUNSTFORLAG / NASJONALBIBLIOTEKET

stiene og ferdsselsårene. Maurseth tonesetter på sett og vis sine egne naturopplevelser, og stedet Hardanger blir dermed flettet sammen med hennes egen erfaring. Maurseths arbeid med å dokumentere spillelæreren Knut Hamres liv og verk, i bokform og i CD-boksen *Slåttar frå Granvin* (2018), kan sees som at hun plasserer sitt eget arbeid i den rikholdige tradisjonen som Hamre forvalter. Hennes egne plater fremstår som den andre siden av dette dokumentasjonsarbeidet: Her utforsker hun sin egen praksis i og i tilknytning til det vitale og uopphørlig foranderlige folkemusikkfeltet.

I det pågående samarbeidet med Hamre finner Maurseth en rikholdig inspirasjonskilde både til egen musikalske praksis og til å tenke om musikken. Som tradisjonsbærer er hun også oppmerksom på hvordan fortid og samtid eksisterer side om side i musikken: Læremesteren viderefremidler tradisjonen, men oppfordrer også sine elever til å finne sin egen stemme, sin unike signatur. Å spille samme slått om og om igjen får gradvis frem denne unike stemmen: «Slåtten er den same, men spelemannen ... er aldri den same», som Maurseth skriver i boken som følger med *Slåttar frå Granvin*. Med det improvisatoriske samspillet på *Hårr* kan man godt si at også hennes egen stemme blir tydeligere. ■

Jon Mikkel Broch Ålvik

Maurseth går gjerne på tvers av antatte sjangergrenser, både som soloartist og i samarbeidsprosjekter.

ANMELDELSE

Glatt, men gledelig

Tears for Fears var så gamle da, de er yngre enn det nå.

Tears for Fears
THE TIPPING POINT
Universal, 2022

Gamle helter ruster nesten alltid, det er livets lov, men noen ytterst få synes å gå upåvirket gjennom tid, trender, rynker og hårtap. Sytten år etter sitt forrige album holder den britiske duoen Tears for Fears fanen like høyt for sin nesten-skamløse, ørevennlige pop, og har dessuten maktet å bli del av den musikalske dietten til langt yngre generasjoner, hovedsakelig gjennom hyppige låtplasseringer i filmer og serier og reklamer. Eviggrønne hits som «Mad World», «Head over Heels» og «Everybody Wants to Rule The World» har mer enn tålt tidens tann, ja, setter man på klassikeren *Songs from The Big Chair* fra 1985 i dag, er det omtrent som å høre et moderne megaalbum fra vår egen tid.

The Tipping Point er blitt til ved en musikalsk kjærlighetsgjenforening mellom de to snålingene Roland Orzabal og Curt Smith. Et gjenhør som begynte med konserter på den evinnelige retro-karusellen, men som resulterte i et overraskende vitalt album anno 2022. (Selvsagt) låter det akkurat like blank-

polert og oppblåst, slik andre 1980-talls-idoler som Duran Duran og a-ha's sen-karrierealbum gjør det, men selv i sin ytterste, glatte og maskinelle sjarmløshet er det likefullt umulig å ikke la seg rive med. Tears for Fears lager musikk som aldri slutter å fascinere, selv om det krangler med både ens egen smak og estetiske oppfatninger.

Mye av bandets styrke, da som nå, er deres glitrende, sømløse låtskriving. Melodier som

De har bevart sin evne til å lage storslått popmusikk for evigheten.

renner som olje gjennom ørene etter en slags naturlig logikk, men samtidig makter å gjøre slitte låtskriver-klisjeer nye. Roland Orzabals soulinspirerte vokal er dessuten like ektefølt og kraftfull som i glansdagene, og får det til å høres ut som duoen på alvor *mener* det de driver på med. Tears for Fears var aldri klassens hippest eller mest avantgarde, men de har bevart sin evne til å lage storslått popmusikk for evigheten. *The Tipping Point* er rett og slett et uhipt album alle kan like. ■

Ando Woltmann

MORGENBLADETSALONGEN

Liv, litteratur og overskridelse

Rachel Cusk i samtale med Ane Farsethås

Tid: 8. mars kl. 19.00
Sted: Deichman Bjørvika

Arrangementet er gratis og er et samarbeid mellom Deichman Bjørvika og Morgenbladet. Gratisbilletter blir tilgjengelige på Deichmans nettsider fra **tirsdag 1. mars kl. 08.00**. Samtalen strømmes.

RACHEL CUSK. FOTO: KATINKA HUSTAD

ANE FARSETHÅS. FOTO: ODIN DRØNEN

DEICHMAN